

9. oktober 2025

EM2025/106

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en strategi indeholdende bl.a. oplysningskampagne og kursuselementer med henblik på at fremme erhvervsudviklingen i Avanersuaq til EM2026.

(Medlem af Inatsisartut Lars Poulsen, Siumut)

Oversat - Først vil vi gerne takke forslagsstilleren Lars Poulsen fra Siumut for det vigtige forslag, han har rejst, og fra Siumut skal vi udtale os således om det.

Uanset hvor i landet man befinder sig, er det centralt, at der skabes udvikling i de enkelte områder, og at der fremmes erhvervsmæssige muligheder. Derfor mener vi i Siumut, at forslaget, hvori forslagsstilleren specifikt anmoder Naalakkersuisut om at udarbejde en strategi for Avanersuaq (Nordgrønland), er godt, idet der tages højde for områdets geografiske placering, dets isolerede beliggenhed og behovet for en markant større erhvervsmæssig udvikling end i dag.

Ser man på de faktiske forhold i dag, er erhvervsmulighederne i Avanersuaq meget begrænsede, idet jagt og vinterfiskeri under isen udgør de væsentligste indtægtskilder. Vi i Siumut er også bevidste om, at klimaforandringerne medfører, at erhvervsliv og levevilkår i store dele af året påvirkes negativt.

Derfor mener vi i Siumut, at det er vigtigt, at Naalakkersuisut udarbejder en strategi for erhvervsudvikling i Avanersuaq, herunder gennem planlægning af kurser og uddannelsesstilbud, som retter sig mod hele befolkningen i området.

Med hensyn til de nuværende erhverv er mulighederne for erhvervsudvikling meget begrænsede, ikke mindst på grund af de meget små transportmuligheder ud af området. I omkring ti måneder om året er lufttransport den eneste mulighed for fragt, og derfor mener vi i Siumut, at der i forbindelse med erhvervsudvikling må ske en særlig prisjustering, så fragtomkostningerne fra Avanersuaq kan blive rimelige.

Vi i Siumut mener også, at Pituffiks beliggenhed og de eksisterende luftforbindelser derfra til både USA og Europa bør udnyttes bedre til erhvervsudvikling. I arbejdet med strategien bør Pituffiks rolle i områdets erhvervsudvikling styrkes, og det er vores opfattelse, at Siumut bør kræve, at basen deltager mere aktivt og får større lokal betydning – sådan bør det være.

I samarbejde med Thulefonden, som er Avanersuarmiuts egen fond, bør der gennemføres uddannelser og kurser, som understøtter udviklingen af nye erhverv. Blandt andet kunne der være tale om godkendte fødevareuddannelser, kurser i etablering af nye arbejdspladser og kurser i krav

og forberedelse til fremtidige behov. Vi i Siumut mener desuden, at der ikke bør tøves med at etablere uddannelser, der er tilpasset forholdene i Avanersuaq – for eksempel inden for borgerbetjening og handel.

Vi finder det også vigtigt at få indsigt i, hvordan de offentlige virksomheder leverer service til borgerne, da de offentlige institutioner i høj grad kan bidrage som rådgivere i erhvervsudviklingen.

Som i andre afsidesliggende områder har vi forstået, at der i Avanersuaq er en stor mangel på håndværkere som mekanikere og lignende. I nogle tilfælde må man vente i flere måneder på at få tilkaldt hjælp, hvilket i høj grad påvirker driften af virksomheder. Derfor mener vi i Siumut, at det bør åbnes op for, at de offentlige virksomheder i Qaanaaq i højere grad kan yde direkte service til borgerne og erhvervslivet.

Selv om Naalakkersuisut har anbefalet, at forslaget forkastes, mener vi i Siumut, at det bør støttes – især fordi emnet har tæt sammenhæng med det, vi alle, både partierne og Naalakkersuisut, drøftede i går om udviklingen i landets regioner. Det ville være besynderligt – og beklageligt – hvis dette forslag, som er tæt knyttet til det, vi netop i går var enige om, skulle forkastes i dag.

Lars Poulsens forslag fra Siumut handler om at skabe nye udviklingsmuligheder. Forslagsstilleren ønsker, at der igangsættes en udvikling i Avanersuaq, hvor befolkningen selv bidrager og støttes i at skabe nye initiativer gennem deres arbejde. Naalakkersuisut har derimod fokuseret på de sociale barrierer og de samfundsmæssige udfordringer.

Dermed har forslagsstillerens ønske om at støtte områdets handlekraft mødt et svar fra Naalakkersuisut, der i stedet fokuserer på systemets struktur, sociale problemer og et centraliseret syn på udfordringerne. Men sådanne problemer findes i større eller mindre grad i alle landets regioner – her er det blot de mere afsidesliggende områder, det handler om.

Siumut ønsker, at befolkningen får bedre muligheder for at skabe økonomisk vækst – at borgerne får flere chancer for at udvikle sig. Naalakkersuisut har derimod svaret, at de ikke kan få sådanne muligheder, fordi deres personlige vilkår er, som de er.

Det betragter vi i Siumut som alvorligt.

Med denne udtalelse fra Siumut støtter vi forslaget fuldt ud og anbefaler, at det behandles Udvalget for Erhverv og Råstoffer inden andenbehandlingen.

Anders Olsen
Siumut